

MARKUNNIEMEN LUONTOSELVITYS

Orivesi

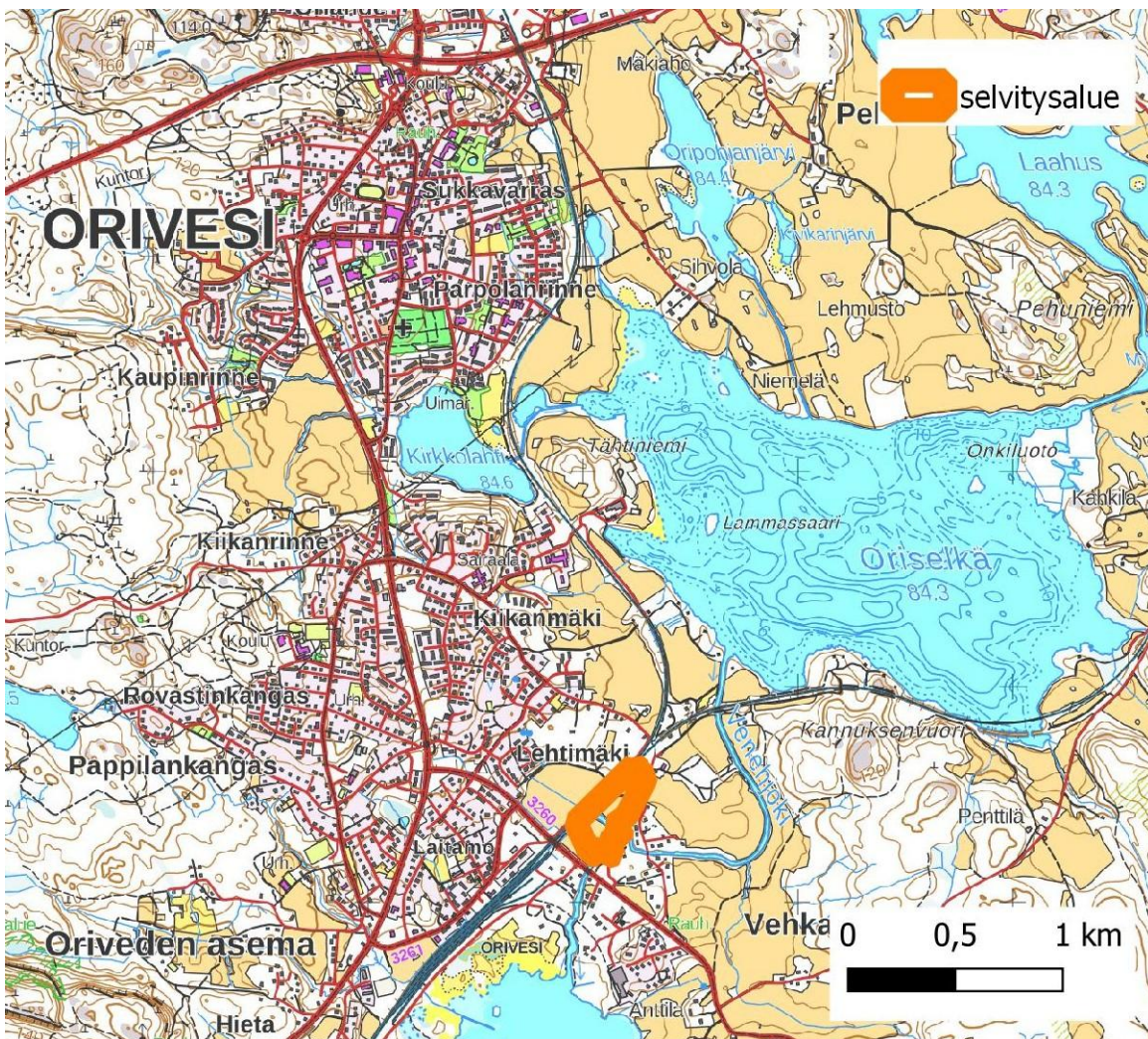
2025

Aallokas Oy

www.aallokas.fi

1. Menetelmät

Tutkittava 6,2 hehtaarin alue sijaitsee Oriveden aseman koillispuolella (kuva 1). Alueelle tehtiin asemakaavatasoinen luontoselvitys kuudella maastokäynnillä (taulukko 1). Tarkoituksena oli löytää luontokohteet, joilla voi olla merkitystä alueen suunnittelun kannalta. Tällaisia ovat luonnonsuojelu-, metsä- ja vesilain mukaan säästettävät kohteet, lajistollisesti arvokkaat kohteet sekä muut tärkeät elinympäristöt. Lajistosta kartoitettiin erityisesti linnusto sekä liito-oravan, viitasammakon ja lepakoiden mahdollinen esiintyminen. Lepakoita kartoitettiin Echo Meter Touch 2 Pro -aktiividetektoria apuna käyttäen. Laji.fi -järjestelmässä ei ollut alueelta aiempia merkittäviä havaintoja. Maastotyöt tekivät kokenut luontoselvittäjä Matti Aalto (FM ympäristötieteet, DI) ja kokenut lintulaskija Tuomas Kirjavainen. Raportin kirjoitti Matti Aalto. Merkittävimmät lajihavainnot tallennettiin laji.fi järjestelmään.

Kuva 1. Selvitysalueen sijainti. (karttapohja: Maanmittauslaitos)

Taulukko 1. Luontoselvityskäynnit.

Päivä	Kello	Pääkohteet	Selvittäjä
5.5.2025	22:24-22:40	Viitasammakko	Matti Aalto (FM, DI)
6.5.2025	6:56-7:45	Elinympäristöt, linnut, liito-orava	Matti Aalto
29.5.2025	5:30-6:30	Linnut	Tuomas Kirjavainen (FM)
3.7.2025	1:55-3:00	Lepakot	Tuomas Kirjavainen
16.7.2025	1:15-2:02	Lepakot	Matti Aalto
16.7.2025	3:50-4:55	Elinympäristöt, kasvit	Matti Aalto

2. Luontoarvot

Alueella ei ole merkittäviä kaavoitukseen vaikuttavia luontoarvoja. Suurin osa alueesta on peltoa.

Merkittävin luontokohde on alueen läpi virtaava joki (kuva 3), joka sekin on paljon ihmisen muokkaama. Luonnontilaisen kaltaista puustoa on jokivarressa vain kapealti pienellä matkalla. Muutoin rantapuusto on raivattu niin, että rannoilla on korkeintaan yksittäisiä puita. Joen näkyvimpiä vesikasveja ovat ulpukka, järvikorte ja osmankäämi.

Radan varressa on vanhalle pellolle kasvanut lehtisekametsätaimikko, jossa kasvaa mm. harmaaleppää, rauduskoivua, tuomea, pajuja ja haapaa. Alueen itälaidassa on yksi pihapiiri.

Luontodirektiivin IV-liitteen lajeista alueella tavattiin yksi vesisiippa ruokailemassa (kuva 2). Muuton lepakoita havaittiin alueen ulkopuolella siltojen läheisyydessä, missä on selvästi niiden esiintymisen ydinalueet. Liito-oravaa tai viitasammakkoa ei havaittu, eikä alueella ole näille lajeille sopivaa elinympäristöä.

Uhanalaisesta lajistosta havaittiin vain ilmassa ruokailevina tervapääsky (EN, erittäin uhanalainen) ja haarapääsky (VU, vaarantunut). Silmälläpidettäväksi (NT) luokitellusta lintulajistosta alueella todennäköisesti pesivät pensaskerttu ja västäräkki (kuva 2). Alueella havaittiin yhteensä 26 lintulajia, joista 18 todennäköisesti pesivinä (liite 1).

Selvitysalueen pelto on heinäpeltoa, jonka runsaimpia lajeja ovat mm. timotei, nurmilauha ja puna-apila. Pellon halkaisevan kevyenliikenteen reitin varrella kasvaa melko monipuolista niittylajistoa. Maininnan arvoisimpina muutama peurankello ja ruusuruoho.

Tavanomaisemmasta lajistosta mm. koiranputki, niittyleinikki, päivänkakkara, hiirenvirna, niittynätkelmä, särmäkuisma, harakankello, pietaryrtti, nokkonen, huopaohdake, pelto-ohdake, ojakärsämö, hevонhierakka, valkoapila, mesiangervo, maitohorsma, vadelma, puna-ailakki, silmäruoho, voikukka ja paimenmatara.

Alueella esiintyy useita vieraslajeja, jotka vievät elintilaa alkuperäislajistolta. Komealupiinia kasvaa monin paikoin. Terttuselja kasvaa melko runsaana joen länsirannalla ja paikoin radan varressa. Karhunköynnöstä on selvitysalueen länsinurkassa joen ja radan välissä. Joen rannalle Markunniemen puolelle on istutettu hopeapajuja. Peltoalueelta on aiempia havaintoja jättipalsamista (laji.fi), mutta luontoselvityksessä lajia ei havaittu, joten kasvusto ei ainakaan ole kovin suuri. Pellolla tavattiin myös vapaana kulkeva kissa.

Kuva 2. Huomionarvoisten lintujen reviirien painopisteet ja lepakkohavainnot kartalla.
Lepakkohavainnoissa 1 = 3.7.2025 ja 2 = 16.7.2025. Ilmakuva: Maanmittauslaitos.

Kuva 3. Joki on selvitysalueen arvokkain elinympäristö.

3. Luontoarvojen säilyttäminen ja parantaminen selvitysalueella

Alueelta ei löytynyt lakisääteisiä tai muitakaan kaavoitukseen vaikuttavia luontoarvoja. Luontoarvojen puolesta alue on keskimääräistä sopivampi esimerkiksi rakentamiseen.

Halutessa luontoarvoja voidaan kuitenkin säilyttää ja parantaa monella tapaa. Etenkin joenrantapensaikon ja -metsikön voisi antaa kehittyä luonnontilassa, mikäli niitä ei ole erityistä syytä raivata. Kaikkia havaittuja vieraslajeja tulisi sen sijaan poistaa.

Pensaskertulle ja västäräkille sopivat puoliavoimet niittymaisemat. Nykyistä pienipiirteisempi niityn ja pensaikoiden vaihtelu olisi näille lajeille eduksi.

Pelloissa on potentiaalia kukoistaviksi luonnonkukkaniityiksi, mikäli niitä halutaan sellaisina hoitaa. Vieraslajien poisto ja niittyjen vuosittainen oikea-aikainen niitto ovat siinä avainasemassa. Niin ikään radanvarsimetsikön luontoarvot paranevat, mikäli sen annetaan kehittyä luontaisesti. Nämä niityt ja metsät eivät kuitenkaan ole ainutlaatuisia, vaan luontoarvoiltaan vastaavien alueiden parantaminen on mahdollista hyvin monessa muussakin paikassa.

LIITE 1. Selvitysalueella havaitut linnut. p = paikallinen, kiert = kiertelevä.

kalalokki	ruokailevia
kalatiira	kiert
sepelkyyhky	kiert
tervapääskey	kiert
käpytikka	p
haarapääskey	kiert
västäräkki	1 reviiri
mustarastas	p
räkättirastas	p
mustapääkerttu	2 reviiriä
lehtokerttu	2 reviiriä
pensaskerttu	2 reviiriä
tiltalti	p
pajulintu	p
harmaasieppo	p
kirjosieppo	p
sinitiainen	p
talitiainen	p
harakka	kiert
naakka	ruokailevia
kottarainen	ruokailevia
pikkuvarpunen	p
peippo	p
vihervarpunen	p
punatulkku	p
keltasirkku	p